

**‘Gud har omsorg for den
flyktande kvinna. For Gud
gløymer ikkje sitt forfølgde folk.’**

Hans Johan Sagrusten, side 4-5

Vietnam: Fikk Stefanusprisen. Fri fra fengsel | Leder: Brente kirker, hva gjør det med oss? **3**
Vietnam: De vil vitne for folket i nabolandsbyen **6** | Sammen om mysteriet i to tusen år **10**
India: Fordrevne kristne ber om ikke å bli glemt **12** | Pakistan: Hun nektes myndighetenes hjelp **14**

Nguyen Bac Truyen er fri, her med kona Kim Phuong Bui i Berlin.
Foto: Privat

SATT FRI FRA FENGSEL

– En gledens dag, jubler Ed Brown om løslatelsen av Nguyen Bac Truyen.

■ **Truyen ble satt fri** fra fengsel i Vietnam, og kom til Berlin 8. september sammen med sin kone Kim Phuong Bui.

I forrige utgave av Magasinet Stefanus kunne du lese at det har gått på helsa løs i fengselet for Truyen. Akkurat i det utgaven gikk i trykken, kom meldingen om at han var satt fri.

– Truyen har uselvvisk stått opp for andres rettigheter og har satt egen helse og sitt eget liv i fare, sier generalsekretær Ed Brown. Juristen, menneskerettsaktivisten og hoa hao-buddhisten fikk Stefanusprisen i 2020.

Truyen har sittet drøye seks år i fengsel siden han ble arrestert på åpen gate i Ho Chi Minh-byen

” Vårt krav er alle samvittighetsfangers umiddelbare og betingelsesløse frihet.

Ed Brown

(Saigon) 30. juli 2017. Han ble bortført og holdt isolert i mange måneder. Den 5. april året etter ble Truyen dømt til 11 års fengsel og tre års prøvetid. Han og en gruppe andre demokrati-aktivister ble dømt for å ha utført «aktiviteter med sikte på å styrte folkets styre».

– Paret er meget takknemlige for innsatsen til både organisasjoner og enkeltpersoner som har kjempet for religionsfriheten i Vietnam og for deres sak spesielt, sier Truyens støtte-spiller, Michelle Nguyen.

«**Stor ære**»

Da den fengslede Truyen i 2020 fikk Stefanusprisen, sendte hans kone Kim Phuong Bui, som selv er blitt trakassert, en sterk hilsen:

«Prisen er en stor ære og en fantastisk oppmuntring mens han ofrer sin frihet og helse for å beskytte retten til tros- og livssynsfrihet for alle.»

Fortsatt i fengsel

I samme fengsel som Tryen satt det siste drøye året, sitter fortsatt den protestantiske pastoren Nguyen Trong Ton. Han ble dømt til 12 års fengsel i samme retts sak som Truyen. Stefanusalliansen har sendt appell for ham.

– Kampen er ikke over. En rekke samvittighetsfanger sitter fortsatt fengslet – vårt krav er deres umiddelbare og betingelsesløse frihet, sier Ed Brown. ■

Utgiver:

Stefanusalliansen

Adresse: Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:

23 40 88 00

Ansv. redaktør: Johannes Morken
jm@stefanus.no**Redaksjon:**Hilde Skaar Vollebæk
Marianne Haugerud
Eva Frydenborg**Framsidedfoto:**Kuki-kvinner fra
Manipur i protest mot
vold og overgrep.
Foto: Shutterstock**Design:**

Von: Bendik Schøien

Trykk:

Kai Hansen Trykkeri

Opplag:

17 000

Gavekonto:

3000 14 57922

VIPPS:

19013

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året.
Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podkast. Kontakt KABB:

kabb@kabb.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

BRENDE KYRKJER – KVA GJER DET MED OSS?

Kva gjer det med oss når vi får meldingar om titals eller hundretals kyrkjer som med vilje er brende ned?

■ **Kvar gong ei** norsk kyrkje brenn, er det stor sorg i lokalmiljøet. Mange lokalsamfunn veit noko om smerta over flammene som legg kyrkjer i oske – også mange kjenner den ekstra frykta som følgjer av at nokon med overlegg har tent på.

Men kva gjer det med oss når vi får dramatiske meldingar frå andre land?

I august vart 25 kyrkjer brende ned i kristne nabolag i Jaranwala i Pakistan. Heile lokalsamfunn var under angrep av ei folkemengd som handla i raseri. To kristne brør vart urettmessig skulda for blasfemi. No prøver dei kristne i Jaranwala å byggja opp liva sine på nytt etter tragedien.

Hundrevis av brende kyrkjer

I delstaten Manipur i India er minst 357 kyrkjer sette fyr på og øydelagde sidan 3. mai. Tusenvis av heimar er øydelagde. Den største delen av valden har ramma det hovudsakleg kristne kuki-folket.

Får slike grufulle meldingar oss til å reisa oss i opprørt protest – og til å falla ned på kne i bøn? Eller prøver vi å gløyma, fordi vi ikkje orkar å høyra meir?

I denne utgåva av magasinet møter du kristne både i Pakistan og India. Du kan

lesa om menneske som oppsøker brende kyrkjer for å be, dersom dei kan, eller dei ber der dei er – på opne plassar, i telt eller hjelpesenter for heimlause. Dei ber fleire gonger om dagen. Traumatiserte kristne tryglar omverda om å be for dei.

Bøn og minne

Kvart år arrangerer Opne Dører og Stefanusalliansen fakkeltog for menneske som blir forfølgde for trua si – kristne og mange andre minoritetar. I år er temaet «Utestengt for trua si». Mange norske kyrkjer markerer i tida framover dessutan «Søndag for dei forfølgde». Opprørande og utmattande inntrykk av brende biblar, brende kyrkjer og brende heimar er svært gode grunnar for å tenna engasjement.

Det aller viktigaste vi kan gje kristne søsken under press, er å be for dei og fortelja historiene deira. Det verste som kan skje, er at dei blir gløymde. Det må vi syta for at dei ikkje blir. Vårt ansvar er å hjelpa dei å halda fast i håpet. ■

” Opprørande og utmattande inntrykk av brende biblar, brende kyrkjer og brende heimar er svært gode grunnar for å tenna engasjement.

■ **Johannes Morken**
Redaktør

Måleri av biletkunstnaren Reidar Kolbrek.

KVINNER BER TYNGSTE BØRA

Det er nesten alltid kvinnene som ber den tyngste børa når ein familie må leggje ut på flukt, skriv Hans Johan Sagrusten.

«Barnet vart rykt opp til Gud,
til hans trone. Men kvinna
rømde ut i øydemarka, til ein
stad som Gud hadde laga til
for henne.» Op 12,5-6

■ **I Johannes' openberring** kapittel 12 møter vi biletet av ei kvinne. Ho er på flukt, bort frå eit udyr som forfølgjer henne. Forfølgjaren er ein drake, ein skremmande skapning med fleire hovud og horn, og han spyr ut ei elv av forfølging etter kvinna. Men ho bergar seg ved å flykte ut i øydemarka. Og der i øydemarka viser Gud si omsorg for henne. Gud gjev henne den føda som ho treng.

Dette er eit bilete av Guds folk på jorda. For kvinna er meir enn Maria. Ho er det verdsvide Guds folk. Kvinna står som representant for heile dette folket, midt i deira kamp og strid. Det er eit tidlaust bilete, og det blir sant kvar gong forfølginga bryt ut. Kvar gong Guds folk møter forfølging, ser vi biletet av den forfølgde kvinna på nytt.

Alltid ei kvinne

Biletet er ope for tolking, og detaljane kan skifte gjennom tidene. Men alltid er ei kvinne biletet på dei forfølgde. Det er eit talande bilete. For det er nesten alltid kvinnene som ber den tyngste børa når ein familie må leggje ut på flukt. Gud har omsorg for den flyktande kvinna. Gud vil gje henne den føda ho treng. For Gud gløymer ikkje sitt forfølgde folk.

Draken kan koma i mange fasongar. Difor er han framstilt med så mange hovud og kroner. Gjennom hundreåra har skiftande styresmakter vendt seg mot Guds folk. Titlane kan skifte, det same kan metodane dei brukar. Berre målet er det same: Draken vil forfølge Guds folk og tvinge dei inn under si eiga makt.

Men draken er alltid den same: Han er ein figur som vi kjenner så altfor godt – han er vondskapen sjølv. Draken er ein ynkeleg figur i Openberringa. For han vender seg alltid mot den som er veikast. Han vågar ikkje å gå i open kamp mot barnet, som er Herren over alle herrar. I staden vender han seg mot kvinna som fødte barnet: Han går etter Guds folk.

I stor fare

Biletet av den flyktande kvinna er gripande: Ho er i stor fare, ho er utsett og sårbar. Slik er også biletet av det vesle barnet. For kvinna har eit lite barn, og barnet er utsett og sårbart. «Då fødte ho eit gutebarn», seier bibelteksta. Orda kunne like gjerne ha stått i

juleevangeliet. Barnet er Guds Son som kom til jorda. Også han kom midt i forfølging og motstand.

Slik kan vi kjenne att historia om da Jesus vart fødd. Biletet av kvinna minner om juleevangeliet i Lukasevangeliet. Ja, kapittel 12 er ein slags variant av juleevangeliet. Midt gjennom alle dei framande bileta fortel Openberringa den same historia som i evangelia: historia om det vesle barnet som vart født i Betlehem.

Men forteljinga om kvinna fører inn eit nytt motiv: Det er flukta ut i øydemarka. Det er eit gripande motiv: For Gud har gjort klar ein stad til den flyktande kvinna, fortel Openberringa, der ho skal få den føda ho treng. Det er eit bilete som er fullt av omsorg. Gud har omtanke for dei som sit åleine i det aude.

Tilflukt

Det er øydemarka som er tilfluktsstaden i Openberringa. Dit flyktar kvinna som fødte barnet, og der finn ho vern. Slik har det alltid vore. Josef og Maria flykta gjennom øydemarka til Egypt. Dei kristne i Egypt i oldkyrkja trekte seg attende til øydemarka. Kristne i fleire land i dag søkjer seg til nære husfelleskap når trykket frå makta blir for sterkt. Øydemark og husgrupper er ikkje berre naudløysingar. Det er stader Gud har gjort i stand.

I dag er vi menneske med på å lage tilfluktsstader for Guds folk. Vi er med på å reise trygge stader der Guds forfølgde kyrkje kan finne vern. Slik er vi med på å gjera Guds gjerningar på jorda. Det å gje dei forfølgde vern, mat og ly er ikkje berre allmenmenneskeleg godleik. Det er å vise den same omsorga som Gud viser: Å gjera klar ein stad der den forfølgde kan få ly og vern og føde. ■

” Øydemark og husgrupper er ikkje berre naudløysingar. Det er stader Gud har gjort i stand.

■ Gjesteskribenten

Hans Johan Sagrusten er bibelbrukskonsulent i Bibelselskapet.

VITNE OM TROEN FOR NABOLANDSBYEN

Pastor Steve (t.h.) og en medarbeider. Stefanusalliansen støtter pastor Steves arbeid for å utbre evangeliet og utdanne pastorer og ledere for menigheter blant minoritetsfolk i Vietnam, Laos og Kambodsja. Foto: Ingvar A. Isene

De vil helst ikke ha misjonærer utenfra, bare de selv kan gjøre det: Vitne om troen for mennesker i nabolandsbyen.

TEKST: JOSTEIN ØRUM, VIETNAM

■ **Bli med til** den lille landsbyen Coc Cang i Vietnam. Du kommer dit ved å kjøre allfarvei ti timer nord for hovedstaden Hanoi. Så tar du av til høyre og kjører enda en dag, over et fjell og ned en dal, opp og ned grønne åssider, langs nylig høstede risterrasser. Når du kommer gjennom en liten landsby med en liten matbutikk og en skolegård med lekende barn, er du snart framme. Da ser du Coc Cang gjennom trærne, noen hundre meter lenger bort i den samme skråningen. Omgitt av rismarker og skog ligger det en håndfull bygninger, omkring disse ligger husene spredt. Noen av dem ser ut til å være bebodd av mennesker, andre ligner små låver plassert på hyllene i landskapet, som rismarkene utgjør.

Landsbyen vi kjører gjennom er bebodd av nung-folket, kvinnene langs veien er kledd i sorte drakter. Det er ikke lett å si når vi kjører ut av en landsby og inn i en annen. Ingen skilt forteller verken veien vi skal, eller hva det heter der vi befinner oss. Min indre avstandsmåler anslår at det kan være åtte hundre meter fra landsbyen vi kjører gjennom, og bort til Coc Cang, to minutter i mopedfart på humpete veier. På de to minuttene er det ikke bare veien som forandrer seg – den blir dårligere, vi må kjøre saktere. Også kvinnenens klær endrer seg. Bak oss går alle kvinner i sort, foran oss går de kledd i sterke farger. Blå, grønne, røde eller rosa. Rutete og stripete. Men ikke nok med det: Til og med språket endrer seg over den usynlige grensen vi passerte. I Coc Cang bor nemlig hmong-folket.

Overvåkning og fengsel

Vietnam består av 54 etniske grupper, som hmong og nung. Hmong-folket teller om lag 1,4 millioner av landets befolkning. Hmong-folket er også spredt på tvers av landegrenser i det sørlige og østlige Asia. I 1986 ble den første vietnamesiske hmong kristen, og i dag regner man med at 350 000 av dem er kristne.

Vi parkerer der veien stanser. 14 menn i ensfargede klær, som kunne vært kleskoden hvor som helst i verden, og 13 kvinner, de fleste av dem meget unge, i fargerike

hmong-drakter, står oppstilt utenfor kirken sin da vi kommer. Mange av kvinnene bærer spebarn i armene eller på ryggen. Det er ikke meg de har stilt seg opp for å ønske velkommen, det er pastor Steve, «kirkefaderen».

Den lille mannen kalles pastor Steve i Vesten, når han omtales offentlig. I et halvt århundre har han levd med forhør, overvåkning og fengsel. De smilende menneskene i Coc Cang kjenner ham under hans rette navn. De siste tiårene har han etablert et nettverk av kirker i Vietnam bestående av over 1200 kirker, like mange som det er sokn i Den norske kirke.

Bygget egen kirke

Kirken i Coc Cang er ny og hvitmalt, solid og enkel. Den er et felles løft. Menigheten består av 13 familier – det er slik man oppgir medlemstall her. I dette tilfellet tilsvarer det 75 mennesker. Hver av familiene har lagt 5 000 000 dong i potten fra egen lomme, for å reise kirken. Summen er ikke så stor som det kan høres ut, men 2200 kroner er likevel mye penger for de 13 familiene. De solide, mørkebrune benkene vi sitter på, har de laget selv, bordene og talerstolen også. Familiene gikk sammen i skogen og kom hjem med tømmer til å innrede en kirke. Resten av det de trengte for å få reist en katedral i sement og bølgeblikk, har de fått som gaver, fra venner i Vesten. Eller kanskje mer riktig: venner av pastor Steve. →

” Kirken i Coc Cang er ny og hvitmalt, solid og enkel. Den er et felles løft.

Den hvitmaltede kirken er bygget av menighetens folk. Foto: Jostein Ørum

Først nå er et eget kirkebygg på plass i landsbyen, et bygg som bare er kirke. De har hatt enkle bygg å samles i tidligere også, men nå har de et hus som er kirke. Det er gått over 20 år siden den første mannen i landsbyen ble kristen. Han sitter overfor meg nå, på den andre siden av det selvlagde bordet, og han er en generasjon eldre enn de andre mennene i rommet. Det var radiosendinger som ble hånden som rakte ham de nye fortellingene om Jesus – de som sprengte forestillingene han hadde fra før.

Troens følger

Når jeg spør om hva som har endret seg her, siden mannen rett overfor meg ble kristen i 1991, er svaret oppsiktsvekkende likt det jeg har fått høre andre steder de siste dagene: Mennene sluttet å drikke, de gikk fra å ikke makte å ta hånd om familien, til å klare det, fra å være uansvarlige til å bli ansvarlige. De spiller ikke lenger bort pengene som skulle forsørget familien. Dette har vært en så gjennomgripende forandring at den ene etter den andre familien har blitt endret og dermed har gjort den kristne troen til sin. Det er rett og slett effekten av evangeliet i livene som overbeviser naboene. En hmong-kvinne sier: «En stor Gud har forandret min ektemann. Det må være ekte.»

Den gamle foran meg, den første kristne, sitter rolig og observerer alt. Hva har han risikert? Det er ikke det at troen på Jesus er ulovlig i Vietnam, det er bare det at den gjør deg til en forræder. Man bryter med landsbyens tradisjon og kollektive fedredyrkelse, man blir det svake leddet som gjør lokalsamfunnet utsatt for forfedrenes

” Mennene sluttet å drikke, de gikk fra å ikke makte å ta hånd om familien, til å klare det.

vrede og forbannelse. Selv om Vietnam offisielt er et kommunistisk, og dermed ateistisk, land, er Vietnam meget religiøst. Straffen for å bryte med fellesskapet kan være at avlingen rives opp eller at lokalmyndighetene inndrar bøffelen din. Den gamle mannen foran meg har altså risikert levebrød, sosial posisjon og fellesskap.

Kvinnene kan ikke være ledere

Nå er det sønnen hans som er pastor i den lille menigheten, utdannet ved en av pastor Steves bibelskoler. Alle er samlet i kirkerommet, sittende på de brune benkene, de som ikke må gå rundt og bysse nyfødte. Blant hmong-folket kan ikke kvinner ha lederansvar i kirkene, eller på noe annet område. Blant andre folkegrupper i Vietnam kan det skje, men ikke her. Kvinnene blander seg likevel inn i samtalen noen ganger og forteller noe jeg ikke forstår, for det blir ikke oversatt.

Landsbyene klorer seg fast i dalsidene. Foto: Ingvar A. Isene

Rommet vi sitter i har noen fellestrekk med alle andre kirkerom jeg besøker i Vietnam: den enkle, funksjonelle formen, bølgeblikk på taket, et kors foran i kirken, plastjuletre et eller annet sted bak talestolen og blinkende lys. Og det er mange måneder til jul. Forskjellen er at her er ikke møblene av plast.

Drømmen for nabolandsbyen

Vi går ut av kirken. Mennene følger meg ut på baksiden, ut på den nylig høstete rismarken mot dalen og det åpne landskapet. Vi befinner oss 1600 meter over havet, og landskapet er åpent, utsikten er vid, og jeg spør hvor grensene for landsbyen går. Mine nye venner peker i ulike retninger og mener å tegne opp noen usynlige grenser som ikke nødvendigvis er logiske. Så peker de bort på den lille landsbyen vi kjørte gjennom for å komme hit, der nungene bor. Det er denne landsbyen som ligger kirken i Coc Cang på hjertet. En dag skal nabolandsbyen også få oppleve den forvandlende kraften fra Gud som de selv har erfart. Og menneskene i Coc Cang vet at det er de som må gjøre det selv. Det er slik kirken i Vietnam vokser: Én familie når en annen familie. Den ene landsbyen tar fortellingen om Jesus til den neste. Én folkegruppe rekker ut hånden til en annen. De vil helst ikke ha misjonærer utenfra, bare de selv kan gjøre det.

De 13 familiene i Coc Cang har en drøm, og drømmen er nabolandsbyen. ■

På vei til gudstjeneste. Foto: Ingvar A. Isene

Straffen for å bryte med fellesskapet kan være at avlingen rives opp eller at lokalmyndighetene inndrar bøffelen din.

Kvinnene er kledd i klær med sterke farger: på bildet over med et barn på ryggen, på bildet til venstre fra et marked for salg av kniver.

Foto: Ingvar A. Isene

Gi en gave?

Se baksiden, eller bruk giroen

SAMMEN RUNDT MYSTERIET I TO TUSEN ÅR

Vi kjenner ikke vår egen arv – og hvem som har holdt den fast for oss gjennom to tusen år.

TEKST: HILDE SKAAR VOLLEBÆK

■ **De første kristne** menighetene samlet seg til gudstjeneste i hjemmene sine. Rundt om i Romerriket begynte mennesker å møtes regelmessig, på tvers av alle skiller som samfunnet ellers holdt høyt i hevd. At kvinner og menn, slaver og frie, jøder og romere møttes til et likeverdig fellesskap var uhørt.

Og det de samlet seg om var uforståelig: De første kristne gjenfortalte historien om hvordan Jesus ble korsfestet, døde og så sto opp igjen. De gjenopplevde disse ufattelige hendelsene rundt et felles måltid, med brød og vin i sine egne hender.

Gudstjenestefeiringen starter i måltidet. Da, som nå, lander det ufattelige mysteriet i det helt håndfaste. I det som binder oss mennesker sammen – vi trenger alle å bli mette, og vi trenger å ta imot.

Rundt måltidet

Gjennom hundre tusen søndager har kirkene fortsatt å samle seg rundt dette måltidet. De har spist brødet, drukket av begeret og forkynt Herrens død – som Paulus oppfordret menigheten i Korint til å gjøre – helt til han kommer.

Som kristne i Norge tilhører de fleste av oss kirkesamfunn som har føyd seg inn i den lange rekken av gudstjenestefeiringer langt

senere i løpet. Mange av oss har oversett hvor mye vi har fått fra de kirkene som teller sine gudstjenesterekker uavbrutt tilbake til de første kristne. Vi kjenner ikke til vår egen arv – og hvem som har holdt den arven fast for oss gjennom to tusen år.

Den syrisk-ortodokse kirken er noen av de mindre kjente forfedrene våre. De regner selv sin egen liturgi tilbake til de første menighetene i Antiokia. Liturgien er oppkalt etter Jakob, Jesu bror. Forskere har funnet nedtegninger av liturgien fra 300-tallet. På overflaten kan mye virke fremmed for oss, men den dype reisen er den samme – å leve igjennom lidelseshistorien og oppstandelsen i fellesskap gjennom nattverden.

Englenes oppfordring

Blant nattverdssalmene i Norsk Samlebok finner vi Salme 602, der teksten er hentet fra Jakobsliturgien, gjendiktet til fransk av Gerard Moultrie, og senere oversatt av Per Lønning. Lat kvar jordisk skapning teia er englenes oppfordring til oss om å stå sammen med dem foran Jesus på sin trone.

Fortsatt er vi kalt til å samles rundt dette mysteriet sammen – på tvers av tid, sted og våre menneskelige merkelapper. Kirkehistorien er ikke noe glansbilde av verken kirkenes eller de kristnes enhet og samhold. Men vi kan ha godt av å blankpusse vår takknemlighet for de som formet liturgier, bønner og salmer som vi fortsatt kan ta til oss og gjøre til våre egne. De ble ikke til av seg selv. De ble heller ikke bevart uten smerte og forfølgelser.

Vi har ikke arvet noe dødsbo av våre syrisk-ortodokse venner, det er en levende arv. Men når de gamle kirkene er i ferd med å forsvinne fra Midtøsten, trues også den uavbrutte linjen tilbake til de første menighetene. Benytt sjansen til å synge sammen med dem mens vi fortsatt kan! ■

Unge leser Bibelen i en syrisk-ortodoks menighet i Tur Abdin i Tyrkia. Foto: Erlend Berge

Lat kvar jordisk skapning teia

Lat kvar jordisk skapning teia og i undringsotte stå,
hendene mot ljuset breia, fagna kongen ovanfrå!
Høyr, han seier, full av signing, at me skal til møtes gå!

Kongars konge, fødd til jorda, som ein tenar hjå oss stod.
Herrars Herre vert vår broder, deler lekam, deler blod,
gjeva seg mellom syndarhender. Brød og vin er gåva god.

Rad på rad lat himmelhærer, kransa vegen kongen dreg!
Livsens skapar, ljosens berar, herlegdom useieleg!
No lyt helheims hopar røma. Mørker vik på all hans veg.

Sjå serafar, kor dei blenkjer, kring Hans stol i himmelhamn!
Sjå, dei lyfter sine venger, løyner andlet djupt i famn:
Hosianna, hosianna, Du som kjem i Herrens namn!

*Norsk Salmebok, nr. 602. Copyright © Cantando Musikkforlag.
Trykt med tillatelse.*

KYRKJA ER BRENT. BØNENE LEVER

Minst 357 kyrkjer og tusenvis av heimar er brende ned i Manipur. Foto: Newsreel Asia

Kvinner og jenter er ramma av grufulle overgrep i valdsbølgjer retta mot eit kristent stammefolk i ein indisk delstat. Minst 350 kyrkjer er brende ned.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ – **Bøn held dei oppe**, seier generalsekretær Vijayesh Lal i Det evangeliske kyrkjefellesskapet i India (EFI).

Sidan 3. mai har delstaten Manipur vore ramma av ei valdsbølgje. For første gong er religiøst hat blitt brukt for å fyra opp ein årelang konflikt mellom dei hovudsakleg

hinduistiske meiteiane og det hovudsakleg kristne stammefolket kuki om rettar til land og ressursar. Dei siste kjenner seg pressa av dei første til å gje frå seg grunnlovsfesta rettar.

Valdteker og brenning

Kring 20 FN-ekspertar seier at det meste av valden har ramma kuki-folket. Dei kallar valdsbølgja endå ein tragisk milestolpe i den forverra situasjonen for religiøse minoritetar i India.

FN-ekspertane slår alarm om massive overgrep mot jenter og kvinner – både på grunn av etnisiteten deira og religionen til det kristne kuki-folket: Gjengvaldteker, paradering av nakne kvinner og brenning av kvinner – levande eller døde.

– Det er svært mange tilfelle av seksuell vald og andre overgrep mot jenter og kvinner. Men mange vågar ikkje fortelja, det er knytt så mykje skam til overgrepa, seier Vijayesh Lal.

Ei vandalisert og brent meitei-kyrkje i Imphal i Manipur.
Foto: Newsreel Asia

- Manipur**
- Delstat nordaust i India.
  - Meitei-folket dominerer delstaten. Utgjer 53 prosent av innbyggjarane.
  - Stammefolka: naga 24 prosent, kuki 16 prosent.

” Å vita at kristne i andre land ber for dei, oppmuntrar dei fordrivne og styrkjer dei i trua.

Vijayesh Lal

India har avvist FN-rapporten. Men ein opprørande video som sirkulerte i juli – av nakne kuki-kvinner som vart jaga rundt – er berre toppen av isfjellet, seier Lal.

Brende kyrkjer

Ein diplomatisk allianse – International Religious Freedom or Belief Alliance (IRFBA), der Noreg er med – fastslår i ein fersk rapport at det religiøse elementet i konflikten er underrapportert.

Minst 357 kyrkjer er brende ned. Meitei-grupper hevdar at 17 tempel også er skadde. IRFBA seier det same som Lal: at det ikkje finst prov for øydelagde tempel. Brenning av kyrkjer er godt dokumentert av mange kjelder. Dette er målretta vald mot kristne samfunn.

Også kristne blant meiteiane er forfølgde – av kuki-grupper fordi dei er meiteiar, og av meitei-grupper fordi dei er kristne. Lal vil byggja bru mellom kristne frå dei to folkegruppene.

Møtest i bøn

– Tusenvis har sett kyrkjene bli brende. Korleis held dei fast på tru si, Lal?

– Når vi spør kva dei treng, svarar dei ikkje pengar. Kristne frå baa folkegruppene seier: «Be for oss!»

Lal legg til:

– I hjelpesenteret som vi tidleg etablerte i New Delhi, held dei heimlause frå Manipur bønemøte to gonger om dagen. Det same skjer i senteret i Guwahati, i delstaten Assam. Det skjer i alle hjelpesenter. Dei som er jaga på flukt, droppar verken personleg bøn eller felles bøn. Folk ber om at valden må stoppa. →

Kristne som framleis bur i landsbyane, går til utbrende kyrkjer for å be, fortel Lal.

Treng Guds ord

EFI, der Lal er generalsekretær, hadde generalforsamling med kring 250 deltakarar i september. Eit dusin var frå Manipur, fire av dei kom rett frå den herja delstaten. Også dei bad om forbøn.

– Åndeleg rettleiing og hjelp mot traume er viktig for menneske som har sett kyrkjer og heimar bli brende og som har flykta i redsle etter å ha høyrte rop om «død over kukiane!». Dei seier: «Kom og snakk med oss, høyr korleis vi har det, ver saman med oss. Det gjev oss styrke. Fortel verda kva vi går gjennom.»

Vijayesh Lal fortel at også etter ei valdsbølgje mot kristne i Odisha i 2008 var dei fordrivne opptekne av forbøn.

– Dei fekk mat og klede, men etterlyste Guds ord, dei mangla pastorar. Heimause frå Manipur i dag har mange spørsmål dei ikkje har svar på, dei veit heller ikkje korleis dei skal formulera spørsmåla – dei berre kjempar for å overleva.

Lal legg til:

– Kristne i den verdsvide kyrkja må visa både kuki- og meitei-kristne at dei ikkje er gløymde. Å vita at kristne i andre land ber for dei, oppmuntrar dei fordrivne og styrkjer dei i trua. ■

Hundrevis av jenter og kvinner er utsette for grufulle overgrep i Manipur. Her protesterer kuki-kvinner som har flykta til nabostaten Assam, mot valden. Foto: Shutterstock

Saadia Sahil får hjelp av Sajid Christopher (t.v.) og Human Friends Organization (HFO). Foto: HFO

BRØDRENE ER FENGSLET. HUN NEKTES HJELP

Den pakistanske regjeringen gjenoppbygger kirker og hjem etter tragedien i Jaranwala. Men familien til to blasfemi-anklagede brødre nektes hjelp.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Brødrene Raja og Rocky Masih** sitter fengslet. En påstand om at de hadde skadet en koran og dermed handlet blasfemisk, ble brukt som påskudd for omfattende voldsangrep mot kristne samfunn i Jaranwala 16. august.

Søsteren Saadia Sahil sier at brødrene er helt uskyldige.

– Hun er fortvilet og redd og har mistet håpet, sier Sajid Christopher i Human Friends Organization (HFO), Stefanusalliansens partner, som hjelper ofrene i Jaranwala.

Brent ned

25 kirker ble brent ned, og over 90 familier fikk sine hjem smadret og brent. En rekke aktører i Pakistan har fordømt volden. Nettavisen Dawn skriver at politiet sviktet de kristne i Jaranwala ved ikke å beskytte dem. Politiet er nå på plass i Jaranwala. Regjeringen er i ferd med å gjenoppbygge kirkene.

Regjeringen får ros for å ha gitt 2 millioner rupi (tilsvarende drøyt 76 000 kroner) til hver av de cirka 90 husstandene som har mistet sine hjem.

Dekker de skyldige?

Men det går sakte med etterforskningen mot dem som stod bak volden. Politisjefen i Punjab har påstått at det står en utenlandsk – les: indisk – konspirasjon bak. Ekspertene sier det ikke finnes bevis.

Et undersøkelsespanel fra sivilsamfunnet er bekymret, skriver Dawn: Politiet nøler med å slå ned på dem som sprer falske blasfemianklager – og dekker samtidig de ansvarlige for volden. Kirkeledere krever en uavhengig granskning både av tragedien og etterforskningen.

Risikerer dødsstraff

To blasfemianklagede brødre har sittet i fengsel siden angrepet.

– De risikerer dødsstraff, sier Sajid Christopher i HFO.

Det kan bety åreis bak murene inntil de en gang vil bli satt fri av en høyere domstol.

Familien til de to nektes midler til gjenoppbygging av deres brente hjem, siden de er tiltalt for blasfemi. Fire familier bodde i huset. Human Friends Organization vil hjelpe.

– Vi vil gi Saadia Sahil nærmest alt hun trenger av mat, klær og utstyr og prøve å finne penger til å bygge opp igjen det nedbrente huset, forteller Christopher.

Samles i bønn

I Jaranwala samles de kristne til gudstjenester og bønn. Det har skjedd utendørs eller i telt mens nedbrente kirker har vært under gjenoppbygging.

De ber om en fremtid med rettferdighet og sikkerhet. ■

Foreldre til tre arrestert for blasfemi

Bare dager etter voldsangrepet mot kristne i Jaranwala, ble et kristent ektepar arrestert i storbyen Lahore, også de anklaget for blasfemi.

I en søppelsekk med papiravfall – som tilhørte eieren av huset som familien leier rom i – lå det noen løse koransider. Uforvarende kom barna i familien over sekken og koransidene. De ble oppdaget av en mann som beskyldte foreldrene for å ha skjendet en koran. Nå er foreldrene arrestert. De tre barna tas hånd om av gode hjelpere.

HFO, Stefanusalliansens partner, har skaffet paret advokat og bistår økonomisk de som tar seg av parets tre barn.

Sajid Christopher sammen Sagar, Sundas og Ruby, barna til det arresterte paret. Foto: HFO

Les mer

Les den rystende historien på våre nettsider. Der leser du også mer om hjelpearbeidet i Jaranwala. www.stefanus.no

Det store fleirtalet på gudstenesta i The Lords Assembly i Kathmandu er kvinner.

KVINNENE 'SLADRAR' EVANGELIET

Kvinnene utgjør eit stort fleirtal av dei kristne i Nepal, fortel pastor i Kathmandu.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, KATHMANDU, NEPAL

■ **I dag er BP Khanal** pastor, politikar og menneskerettsaktivist. Ei bibelgruppe som den unge BP Khanal drog i gang då han blei kristen for 30 år sidan, er blitt til to kyrkjelydar med 600 medlemmer og 44 satelitt-grupper – med i alt 6000 medlemmer, barn inkludert.

Han har invitert Magasinet Stefanus til gudsteneste i «The Lord's Assembly» («Herrens forsamling») i Kathmandu ein laurdag morgon. Av dei drygt 200 i det stappfulle rommet, er eit stort fleirtal kvinner.

Tre av fire er kvinner

Dilli Ram Paudel, generalsekretær i Nepal Christian Society, seier at innpå 75 prosent av dei kristne i Nepal er kvinner.

– Kvinner har bore evangeliet her i Nepal. Dei har planta kyrkjer. Ei av dei viktigaste kjeldene til vekst, er kvinner som «sladrar» om evangeliet i kvardagen, og med det bringar mange til den frelsande kunnskapen om Jesus Kristus, seier Paudel til det amerikanske magasinet Christianity Today. BP Khanal seier til Magasinet Stefanus at han er einig.

Christianity Today gjev ei kulturell forklaring på den sterke kyrkjevæksten:

«Kyrkjene tilbød eit relativt egalitært alternativ til kaste- og kjønshierarkiet. Medan menn tradisjonelt går på jobb for å dyrka ris eller andre korn, møtest kvinner ved brønnar, på marknaden og medan dei utfører daglege gjeremål. Kristne kvinner har sett desse møteplassane som høve til å dele evangeliet med andre.»

840 000 kristne

Offisielle tal lyder på 1,7 prosent kristne, av eit folketal på 30 millionar. Nepal Christian Society har lagt mykje arbeid i ei fersk spørjeundersøking som kom til 2,8 prosent eller kring 840 000 kristne.

– Andre spekulerer i fem prosent kristne i Nepal. Undersøkinga er det næraste vi kjem sikker kunnskap. Eg trur ikkje det er over tre prosent kristne, seier BP Khanal.

Ingen kjende kristne

Då det moderne Nepal blei til i 1951, fanst det ikkje kristne. Konvertering var forbode. Eitt år seinare vart den første kyrkja etablert, av nepalesiske kristne som kom frå India.

På starten av 1970-tallet var det rundt 500 døypte. Evangelisering hadde ei øvre strafferamme på tre års fengsel – konvertering kunne straffast med seks års fengsel. Men kristne heldt fram med å fortelja om Jesus.

I 1990, då ei demokratisk reform avkriminaliserte konvertering, var det kring 50 000 kristne. Dette var ei viktig tid for den unge BP Khanal. Han var blitt med i

Kvinner har bore evangeliet her i Nepal. Dei har vore kyrkjeplantarane.

Dilli Ram Paudel

kommunistpartiet som 14-åring – i 1982. Ateisten hadde aldri hatt kontakt med kristne – ikkje før fetteren kom heim frå India i 1987, etter 12 års fråvær. Der var fetteren blitt kristen. Det vart teke svært ille opp heime hos han.

– Familien forfølgde han. Eg vart beden om å koma for å berga fetteren, fortel BP Khanal.

Då fetteren etter råd frå BP reiste tilbake til India, bad den unge kommunisten han om ein bibel.

– Fetteren nølte, men gav meg ein bibel. Eg las. Etter fire år innsåg eg at Bibelen er sann og verkeleg. Eg tok imot trua i 1991. Fetteren min trudde først ikkje at eg, som han kjende som ein streng kommunist, var blitt kristen.

Bibelgruppe

BP Khanal arbeidde i ein møbelbutikk. Sjefen tipsa han om ein annan arbeidsgjevar – som viste seg å vera kristen og pastor.

– Men eg ville ikkje gå i ei kyrkje og bad pastoren fortelja meg om trua og kva ei kyrkje er. Etter få veker var vi blitt 18 på hybelen min. Hybelverten sa vi ikkje kunne møtast så mange. Eg fann eit lokale vi kunne leiga.

Det blei i 1992 starten på kyrkja som vi besøker denne laurdagen. BP Khanal vart ordinert som pastor i 1994. Men han fekk raskt tak i ein eldre pastor som kunne leia kyrkja i det daglege – og som framleis er hovudpastoren.

Det er fullt opp av motorsyklar mellom bygget med kyrkjesimal i første etasje og eit nabobygg med aktivitetsrom for barn, eit par husvære og kontor. Kyrkjelyden sparar pengar for ein dag å riva og byggja nytt, med større kyrkjerom og betre lokale.

Spent

Nepal har gjeninnført forbodet mot konvertering og innførte i 2018 også ein blasfemiparagraf. Det er veksende press frå hindunasjonalistar.

– Likevel veks kyrkjene. Men eg er spent på framtida, seier BP Khanal. ■

Kyrkjeveksten fyller kyrkjer, her i Kathmandu. Alle foto: Johannes Morken

TRUA UTAN KASTESYSTEM

Kalishman Sashankar vart tiltrekt av kristen tru utan kastesystemet i hinduismen.

TEKST: JOHANNES MORKEN, KATHMANDU, NEPAL

■ **Kalishman Sashankars** trusreise starta i ein familie av låg kaste.

– Far min heldt på rituala, men var ingen ortodoks hindu. Han hadde inga utdanning, var hardtarbeidande og ærleg. Eg var eldste son. Han trudde på utdanning og sende meg til landsbyskulen og på vidaregåande. Då eg i 1979 ville dra til Kathmandu for å studera juss, sa han ja og betalte studiane.

I hovudstaden hamna Kalishman blant folk som røykte, drakk og gambla. Etter to år var han langt meir tiltrekt av alkohol enn av studiane. Men på colleget fekk han nye vener. Ein dag i 1980 tok ein av dei han med til ei kyrkje. Kalishman vart beden for og fekk eit nytestamente.

– Eg las, men sa: «Dette er eit hinduistisk land, eg er ikkje for kristendommen.» Vi diskuterte. Venene mine svarte at kristen tru ikkje handlar om religion, men om frelse. Det tiltrekte meg at kristendommen ikkje har eit kastesystem. Eg innsåg at eg er ein syndar som Gud tilbyr frelse og lækjedom, fortel Kalishman, som vart døypt i februar 1981.

Ville be for maten

Få veker seinare reiste han heim for første gong. Ein månad ut i ferien dukka pastoren hans og mannen som først hadde invitert han til kyrkja, opp. Gjestene vart feira med ein slakta gris.

– Men då pastoren spurte om han kunne be for maten, forstod far at eg var blitt kristen. Då dei to hadde reist, truga far min meg. Han sa han hadde sendt meg til Kathmandu for å studera, ikkje for å skifta religion.

Faren nekta heretter å betala studiane.

– Han bad meg dra og aldri koma heim. Eller eg kunne venda tilbake til hinduismen.

I Kathmandu tenkte Kalishman at faren elska han likevel. Men sjølv var han pengelens. Ein lærar som leia ei kristen studentgruppe, forstod at eg mangla alt og sa: «Ikkje uroa deg, eg skal hjelpa deg. Du opplever lidning i Kristus».

– Eg fekk veksa i Kristus gjennom gode fellesskap og på leirar i feriane.

Bad for foreldra i 26 år

Kalishman var den første kristne i familien. Deretter blei kona kristen.

– I 26 år bad eg for foreldra mine.

Då faren blei innlagt på sjukehus, drog Kalishman og kona på besøk. Ein dag spurte kona hans svigerforeldra sine: «Vil de ta imot Kristus?»

– Først sa mor mi ja, seinare far min. Halvannen månad etterpå døydde han. Vi reknar med å møte dei i himmelen.

Brørne og søstera var dei neste til å koma til kristen tru.

– I distriktet der eg kjem frå, var det éin kristen før meg. I dag er det åtte kyrkjer. For 40 år sidan var det seks kyrkjer i hovudstaden Kathmandu. I dag er det over 1000 kyrkjer i og rundt hovudstaden.

Sjølv utdanna han seg til jurist og blei den første kristne advokaten i Nepal – for at kristne kunne få ein kristen til å føra saker for seg.

– Det er umogleg å unngå forfølging. Men kyrkja veks. Eg takkar Herren. ■

I 26 år bad eg for foreldra mine.

Kalishman
Sashankar

Mukunda Sharma gjekk frå bramin-kasten til kristen tru.

MAOISTEN SOM BLEI KRISTEN

Det utenkjelege skjedde med Mukunda Sharma. Han var maoist og hørde til den øvste kasten i hinduismen. Så kom han til ei kyrkje.

TEKST: JOHANNES MORKEN, KATHMANDU, NEPAL

■ – Ein dag vart eg invitert til ei kyrkje i Kathmandu. Først nekta eg – eg var jo frå bramin-kasten, og eg var kommunist. Men då eg vart beden på nytt, blei eg med.

Mukunda tok med to sivilkledd politifolk. Men dei fann ikkje noko gale. Då Mukunda gjekk på nytt nokre månader etterpå, møtte han ein som ville be for han.

– Eg sa han kunne be, men at eg aldri ville bli kristen. Han bad meg lukka augo. Då eg opna augo kjende eg at noko hadde skjedd. Eg byrja å gå i kyrkja og tok imot Gud.

Vart kasta ut heime

Enkelt blei det ikkje. Foreldra hans kasta han ut frå heimen, der han budde saman med kona og ein baby på tre månader. Dei ville også at han skulle skilja seg.

– Eg sa til kona mi at det var opp til henne, men ho ville ikkje skilja seg.

Mukunda vitna for folk han kjende. Raskt kom ni til tru. Pastoren og han som hadde bede for han, kom og døypte dei ni.

Kona til Mukunda hadde vore lærar i to år. Då ho blei kristen, mista ho jobben.

– Og maoistane, som eg braut med då eg vart kristen, truga med å drepa meg.

Kyrkjevekst

Den vesle familien drog difor til India. Paret gjekk på bibelskule i Bangalore. Dei kom heim i 2003 og underviste på bibelskule i tre år. 17 år etterpå er 99 kyrkjer etablert.

– Foreldra mine har aldri akseptert valet mitt. Eg kan besøka dei, men om religion er det ingen kompromiss. Barna våre er kristne. Men dei spør kvifor vi gjorde eit val som skapte problem for dei. Det er eit utfordrande spørsmål, men det var eit val kona og eg gjorde. ■

Maoistane, som eg hadde brote med, truga med å drepa meg.

Mukunda Sharma

På tur med Solveig Leithaug

Stefanusalliansen har et samarbeid med Solveig Leithaug. Etter den vellykkede turnéen før jul i fjor, holder Leithaug en rekke konserter denne høsten. Konsertene kalles «Haustkveld med Solveig Leithaug».

Startskuddet på turneen skjedde på Karmøy lørdag 16. september. Leithaug sang på festivalen «Sammen» (tidligere «Bedehussang») i Storhall Karmøy. Det var nærmere 900 deltakere. Leithaug tok seg tid til å dele om de forfulgtes sak, som er en av hennes hjertesaker. Hun anbefalte folk å bli bønnevenn, og at de måtte stikke innom standen til Stefanusalliansen.

«Stefanusalliansen er en av mine hjertesaker. Jeg anbefaler alle å bli bønnevenner», uttalte Solveig Leithaug.

Solveig Leithaug, her på Karmøy, er på nytt på turné i samarbeid med Stefanusalliansen. Foto: Daniel Hop-Hansen

Unge ble utfordret til bønn

Søndag 17. september var Øystein Fure Johansen fra Stefanusalliansen på Framnes kristne videregående skole i Norheimsund i Hardanger. Han holdt en andakt om dem som forfølges for sin tro. Salen var full av ungdom, som blant annet ble utfordret til å ta med den forfulgte kirke i bønn.

Framnes kristne videregående skole er en av flere skoler som ønsker at elevene deres skal bli informert om og engasjert i kampen for trosfrihet. De inviterte Stefanusalliansen på besøk for å få høre historier og ha en samling med et ekstra fokus på de forfulgte.

Elevene på Framnes tok godt imot Stefanusalliansen. Foto: Stefanusalliansen

Krussens kick-off

Samarbeidet mellom Kristenrussen («Krussen») og Stefanusalliansen forsetter. Dette er tredje året Laget og Stefanusalliansen har gått sammen for at kristen ungdom skal få kunnskap om, og engasjere seg for den forfulgte kirke. Blant annet gjennom seminarer, møter og misjonsturer håper vi at «Krussen» kan få et brennende engasjement for alle de enkeltmenneskene som lider på grunn av sin tro.

Som tidligere år arrangerer «Krussen» en innsamlingsaksjon som på kreativt vis går som en rød tråd gjennom året. Årets prosjekt er en av Stefanusalliansen sine partnere, Stefanusbarna, i Egypt.

Øystein Fure Johansen holdt appell for «Krussen» om Stefanusbarnas arbeid på «søppelfjellet» i Kairo. Foto: Ole Johan Bredvei Harnes

Ungdom for Stefanusbarna

YA (ungdomsarbeidet til Bergens Indremisjon) har bestemt seg for å støtte en av Stefanusalliansens partnere i Egypt, Stefanusbarna.

Dette semesteret vil ungdommene i YA – på kreativt vis – samle inn penger, slik at arbeidet på blant annet «søppelfjellet» i Kairo kan nå enda flere. Gjennom basar, mosjonsløp og bønn håper de å kunne utgjøre en forskjell.

På «søppelfjellet» i Kairo bor og lever fattige kristne som skaffer seg inntekt ved å resirkulere søppel. Stefanusbarna gir dem oppfølging, helsehjelp og annen hjelp.

Den 15. september ble Øystein fra Stefanusalliansen invitert på besøk for å dele historier fra Egypt og å rette oppmerksomheten mot den forfulgte kirke.

Ungdommen i YA tok godt imot Stefanusalliansen. Foto: Eline Mjelstad Samset

Stefanusalliansen på bibelskole

Den 15. september var Stefanusalliansen på sitt årlige besøk til Bibelskolen i Grimstad (BiG). Generalsekretær Ed Brown og rådgiver Kristine Tveit Jordet fikk tilbringe en hel dag sammen med årets elevkull. Det var en positiv og engasjert gjeng som møtte opp til undervisningen fredag morgen. Sammen utforsket vi spørsmål som: «Hvordan ser trosfrihet ut i praksis?» «Hva sier Bibelen om forfølgelse?» og «Hva kan vi som kristne i Norge lære av den forfulgte kirke?»

Fakkeltog for de utestengte

Sammen med Åpne Dører arrangerer Stefanusalliansen hvert år fakkeltog for forfulgte, så også i år. Fakkeltogene arrangeres fra siste uken i oktober til midt i desember. Årets tema er «Utestengt for sin tro». Mange steder opplever kristne og andre trosminoriteter å bli utestengt. De kastes ut av familien, nektes utdanning, mister jobben eller isoleres i lokalsamfunnet – på grunn av sin tro.

For de fleste i vår del av verden er det selvsagt at man skal kunne velge religion eller livssyn etter egen overbevisning. I andre deler av verden kan det å skifte tro føre til at man blir diskriminert eller forfulgt. Forfølgerne kan være egen familie, nærmiljøet, arbeidsgiver og myndigheter.

I år vil vi gå ut på gatene for å markere at vi står sammen med alle som opplever diskriminering og utestengelse på grunn av sin tro eller livssyn. Vi vil stå sammen med alle som ikke får lov til å uttrykke og utøve sin tro på den måten de selv ønsker. Og vi vil utfordre norske myndigheter til å gjøre det de kan for å jobbe for trosfrihet for alle.

I skrivende stund vet vi at det blir fakkeltog på minst 18 steder. Det blir helt sikkert flere. Kanskje blir det fakkeltog nær deg?

Du finner full oversikt over steder og tidspunkter på en egen nettside: www.fakkeltog.no

Det arrangeres årlige fakkeltog for forfulgte, her i Oslo i 2022.

Foto: Johannes Morken

Ny bok lar deg møte den syrisk-ortodokse kirken i Tyrkia

Sørøst i Tyrkia finner vi området Tur Abdin. En gang var dette et kristent kjerneområde i Tyrkia. Vakkert plassert i det duvende landskapet mellom de kjente elvene Eufrat og Tigris lå klostre, kirker og landsbyer en gang tett i tett.

Men for hundre år siden kom folkemordet mot armenerne. Tyrkerne forsøkte samtidig å utrydde også de andre kristne minoritetene – som grekerne, assyrerne og de syrisk-ortodokse. I dag er det bare et par-tre tusen syrisk-ortodokse kristne igjen i Tur Abdin. De har lenge vært under press i konflikten mellom kurderne og den tyrkiske staten. Dette presset gjør at syrisk-ortodokse kristne fortsatt presses ut av området. De mister også eiendommer.

Et av de få klostrene som fremdeles er i funksjon, er Safranklosteret nær byen Mardin. Her finner vi Stefanusalliansens samarbeidspartner: biskop Saliba og hans nære medarbeider Yusuf Begtas.

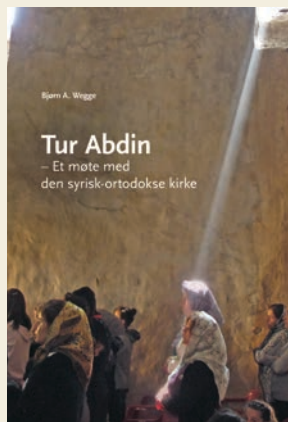
Områdets rike kristne historie er nå samlet mellom to permer, for første gang på norsk. Boken «Tur Abdin – et møte med den syrisk-ortodokse kirke» er skrevet av Bjørn A. Wegge, tidligere generalsekretær i Stefanusalliansen.

Skaff deg boken

- Boken kan bestilles ved å sende en e-post til post@stefanus.no
- Mottakeren oppfordres til å gi en gave til Stefanusalliansen på kr 250, merket med «Tur Abdin», for å dekke porto og trykkekostnader. Vipps: 19013, giverkonto: 3000 14 57922.
- Boken kan også lastes ned som e-bok på www.stefanus.no

Les intervju med Bjørn A. Wegge på våre nettsider www.stefanus.no

Les også Sammen rundt mysteriet i to tusen år – side 10.

Boken «Tur Abdin - et møte med den syrisk-ortodokse kirke» er nå ferdigstilt.

Fader Ioann: Tre års fengsel.
Foto: RFE/RL

Mikhail Simonov: Syv års fengsel.
Foto: Antonina Favorskaya/SOTAvision

Anna Chagina: Sviende bot.
Foto: privat

I FENGSEL FOR KRIGSKRITIKK

Med kristne argumenter mot vold og for fred kritiserte de Putins brutale krig mot Ukraina. Nå er to russiske kristne dømt til henholdsvis tre og syv års fengsel.

■ **Den 31. august** ble presten Ioann Kurmoyarov (55) dømt til fengsel i tre år. En domstol i St. Petersburg fant ham skyldig i å ha spredt «falsk informasjon om de russiske væpnede styrker». Retten forbød ham å publisere på internett i to år.

Fader Ioann erklærte seg skyldig, skriver Forum 18 News Service, som med støtte fra blant andre Stefanusalliansen dekker trosfrihetens kår i landene som frem til 1991 utgjorde Sovjetunionen.

Krigsforbrytelser

I mer enn 60 videoer på sin egen kanal på Telegram argumenterte fader Ioann for at alle kristne burde motsette seg invasjonen. Han anklaget russiske tropper for å begå forbrytelser og uttalte at inntrengerne ikke ville komme til himmelen.

I et åpent brev skrev Ioann at han opplevde krigen som en «personlig tragedie» – fordi det «på begge sider (...) står mennesker av samme blod og samme tro mot hverandre...».

Fader Ioann ble arrestert i juni i fjor og satt i varetektsfengsel til dommen falt. Han er dømt for brudd på

straffelovens artikkel 207.3. Denne og flere andre paragrafer ble signert av Putin i mars i fjor for å slå hardt ned på enhver kritikk av «den spesielle militæroperasjonen». Strafferammen er ti års fengsel.

Fader Ioann ble fratatt sin prestestatus av Moskva-patriarkatet, ledelsen i Den russisk-ortodokse kirken, den 1. april i fjor. Årsaken var offentlig kritikk av kirkens nye katedral for de væpnede styrker, bygget i Patriarkparken like utenfor Moskva. Fader Ioann hadde allerede da sluttet seg til en uavhengig gren av den russisk-ortodokse kirken (ROCOR).

Syv års fengsel

Fader Ioann er ikke den første kristne krigskritikeren som bures inne: Den 30. mars falt den første fengselsdommen for religiøst basert opposisjon mot krigen. Mikhail Simonov (63), som også er russisk-ortodoks, ble dømt til syv års fengsel etter samme paragraf som fader Ioann.

Fader Ioann anklaget russiske tropper for å begå forbrytelser.

Sviende bøter

En rekke andre kristne er bøtelagt for religiøs krigskritikk etter en annen av de nye paragrafene. Musikeren Anna Chagina ble 7. august idømt en bot på 150 000 rubler for å ha brutt forbudet mot å «diskreditere hæren». Hun skrev blant annet «Salige er de som skaper fred».

Boten ble redusert til 100 000 rubler for å kompensere for tiden hun har levd under sterke restriksjoner. Boten tilsvarer seks ukers gjennomsnittslønn i Tomsk hvor Chagina bor. Hun har også fått forbud mot enhver publisering på internett i to år. ■

Les mer

Hos Forum18 News Service kan du lese en lengre versjon av artikkelen. www.forum18.org

SØNDAG FOR DE FORFULGTE

Midt i en hverdag preget av arrestasjoner og henrettelser og hvor regimet stadig strammer inn ytringsfriheten for folket i Iran, har det vokst frem en stor, ung kristen befolkning. Lederne holder ut i ekstreme prøvelser med sikkerhetspolitiet i hælene. Midt i kaoset skal de lede store grupper av kristne på en god og omsorgsfull måte. Det er en enorm påkjenning for de unge lederne!

Nettopp derfor er det så viktig for dem at du og jeg viser at de ikke står alene!

Om lag 3/4 av verdens befolkning lever i land hvor trosfrihet er mangelvare. Stefanusalliansen hjelper og støtter kirker, grupper og enkeltmennesker som lever under press, diskriminering og forfølgelse – på grunn av sin tro.

Vil du gi en gave til vårt arbeid?

Send SMS med kodeord: **forfulgt** til **2377** (330,-)

VIPPS til **19013** merk: **forfulgt**

Pastor Steve og de lokale evangelistene risikerer livet for å hjelpe de **utstøtte og forfulgte i VIETNAM**

Når pastor Steve* går til de vietnamesiske landsbyene med fortellingen om Jesus, ser landsbylederne en forræder og en trussel. Menneskene som møter ham, ser lys og håp! Voldsmenn slutter å gamble og drikke, og tar igjen ansvar for familien sin. Foreldreløse barn får klær på kroppen og skolegang. Gamle blir respektert og syke får medisiner. «En stor Gud har forandret min ektemann!» forteller en kvinne til oss. *Les mer i magasinet Stefanus på s.6-9.*

De som kommer til tro på Jesus får ofte skylden når noe går galt. Mange opplever å få avlinger og eiendom ødelagt av naboer. De blir utstøtt av landsbyen og familien sin. Lokalmyndighetene kutter økonomisk støtte til mennesker som tror på Jesus. Pastor Steves hjerte blør for disse familiene. Og han sørger for at de får regelmessige kjærlighetsgaver, som han kaller dem, gaver som dekker behovet de har der og da. Det kan være alt fra en sykehusregning som må betales, til en familie som trenger mat eller klær, eller en evangelist som ikke har råd til bensin.

Vil du gi en kjærlighetsgave som styrker det kristne fellesskapet midt i forfølgelsen?

GAVEEKSEMPEL:

Kjærlighetsgave til en utstøtt familie:

340 kr

GAVEEKSEMPEL:

Send pastor Steve til en ny landsby:

650 kr

GAVEEKSEMPEL:

Kjøp en motorsykel til en evangelist:

9600 kr

v:pps

til **19013**
- merk med:
kjærlighet

Gi en gave til gavekonto:

3000 14 57922
- merk med:
kjærlighet

* Av sikkerhetshensyn må vi bruke pseudonym.

Ved å gi en gave godtar du Stefanusalliansens personvernerklæring: stefanus.no/gi-gave/personvern/